

KENNISFICHE OFFICIALS

Versie 20/07/2021

Inhoud

Omschrijving	2
Goede praktijken	4
Tools	4
Goede voorbeelden.....	5
Organisaties.....	6
Meer lezen.....	7

Omschrijving

Onder de overkoepelende term officials verstaan we scheidsrechters (ook wel umpires, arbiters, lijnrechters...), maar ook juryleden, commissarissen en tornooirecteurs. Officials vormen het derde team in een sportwedstrijd. Ze zorgen ervoor dat de regels van het spel worden nageleefd en staan garant voor een eerlijk sportverloop.

De grootste motivators voor deze bijzondere groep zijn de liefde voor de sport en sociale drijfveren. Toch heeft de sportwereld het steeds moeilijker om officials te rekruteren. Het gebrek aan respect en de toegenomen agressie op het veld en langs de zijlijn kunnen als belangrijke oorzaken gezien worden.

VERBAAL EN FYSIEK GEWELD

Het hoeft geen betoog dat officials van ontzettend groot belang zijn binnen de sport: zonder officials geen sportwedstrijden. Respect voor de beslissingen van de scheidsrechter en waardering voor hun (vaak belangeloze) inzet zouden dan ook een evidentie moeten zijn binnen een ethisch sportklimaat. Al te frequent worden sportofficials echter gezien als een noodzakelijk kwaad en zijn ze het slachtoffer van verbaal en soms fysiek geweld.

Voor het voetbal lijkt te kampen met een gebrek aan respect voor de scheidsrechters en een toenemende agressie. In het Belgische voetbal is bijvoorbeeld 85,9% het slachtoffer van geweld geweest: 33,2% heeft al eens te maken gehad met fysieke agressie, 79,2% met psychische agressie en 61% werd al eens bedreigd. Deze vormen van agressie zijn tevens de belangrijkste oorzaken voor de steeds moeilijkere instroom en doorstroom van jonge officials en komen uit verschillende hoeken: spelers, coaches, ouders of supporters.

VERSCHILLENDE STRESSFACTOREN

Naast de problemen met verbaal en fysiek geweld kunnen verschillende stressfactoren ervoor zorgen dat officials afhaken, zoals twijfels over de eigen prestatie en faalangst, gebrek aan erkenning en een problematische tijdsverdeling. Tot slot spelen op het hoogste niveau ook de media een belangrijke rol als stressfactor. Om de vergrijzing van het scheidsrechterskorps tegen te gaan en het werk van de officials in de sport opnieuw aantrekkelijk te maken, is het dan ook van belang om deze stressfactoren tot een minimum te herleiden.

ENKELE ALGEMENE CIJFERGEGEVENS

Uit een bevraging van de Vlaamse Sportfederatie uit 2013 kunnen we een profiel van de Vlaamse official (scheidsrechters, juryleden en resultaatopnemers) schetsen. Zo is 80% van de officials een man en is 20% al meer dan tien jaar actief. Vooral sociale drijfveren waren bij de rekrutering van doorslaggevend belang. Hoewel officials vaak veel kritiek te verduren krijgen, zijn ze toch behoorlijk tevreden over hun functie (7.6/10).

De officials bezitten ook een groot engagement, want 70% denkt voornamelijk niet aan stoppen. Deze trouw is deels een verklaring voor de eerder hoge leeftijd van de gemiddelde official, waarbij 20% ouder is dan 60 jaar. De keerzijde van deze medaille is echter dat er te weinig jonge scheidsrechters zich aandienen en zo het natuurlijke verloop bemoeilijken.

Ook uit andere gegevens blijkt duidelijk dat de situatie van de officials eerder precair is. Zo geeft 80% van de federaties in Vlaanderen aan niet altijd over voldoende officials te beschikken. Slechts de helft van de organisaties beschikt over goed gekwalificeerde officials op alle niveaus.

Vooral het respect voor de official is een heikel punt. Zo heeft 38% van de officials zich al eens onveilig of bedreigd gevoeld. Vooral ouders en supporters laten zich verleiden tot respectloos gedrag, en dit vooral op een verbale manier.

Goede praktijken

Tools

DE VLAAMSE SPORTFEDERATIE (VSF) : INSPIRATIEPAKKET 'OFFICIALS'

Met dit inspiratiepakket wil VSF de Vlaamse sportfederaties stimuleren en inspireren om meer concrete acties te ondernemen in functie van het officialbeleid. Het pakket is een bundeling van good practices die door federaties zijn ontwikkeld en zal steeds aangevuld worden met andere (nieuwe) initiatieven van de federaties. De good practices zijn onderverdeeld in vijf thema's ten aanzien van officials: instroom, behoud, kwaliteit en opleiding, respect en spelregelkennis.

[Lees meer](#)

ICES : 'IS KIEZEN VERLIEZEN?' – BESLISSINGEN AANVECHTEN

ICES en de Vlaamse Trainersschool werkten voor het '[Is kiezen verliezen?](#)' project samen rond 10 ethische thema's. Doel van het project was trainers te helpen om bij dilemmasituaties te kiezen voor de meest ethische oplossing. Bij de in beeld gebrachte probleemsituaties worden mogelijke oplossingen aangereikt waarbij inspiratie werd gevonden bij bestaande initiatieven van verschillende federaties en clubs uit verschillende sporttakken, onderzoeksgegevens etc.

[Lees meer](#)

NEVOBO 'CLUB ARBITRAGE PLAN'

Zonder scheidsrechter geen volleybalwedstrijd, zo redeneert de Nederlandse Volleybalbond (Nevobo). Om het belang van de scheidsrechter te benadrukken en omdat Nevobo de opleiding en begeleiding als kerntaak beschouwd, heeft het een Club Arbitrage Plan ontwikkeld. Dit is een actieplan met daarbij de nadruk op verbetering van het klimaat en het imago van scheidsrechters, scheidsrechterswerving, behoud en doorstroming van scheidsrechters, kwaliteit van scheidsrechters en kaderontwikkeling.

[Lees meer](#)

SPORTAUS : SAFETY AND RISK MANAGEMENT

Op de website van de Australische Overheid staan heel wat tips en tools voor scheidsrechters in functie van een kwaliteitsvolle sportbeleving. Zo vind je er heel wat communicatietips (focus op de communicatie met spelers en coaches en het vermijden en oplossen van conflicten), 'safety and risk management' en het omgaan met agressief gedrag. Daarnaast is er een speciale sectie voorzien voor jeugdscheidsrechters met een pak tips over het omgaan met kinderen en het begeleiden van jeugdwedstrijden.

[Lees meer](#)

Goede voorbeelden

COMMISSIE OFFICIALS BOIC: 'ZONDER OFFICIALS, GEEN SPORT'

'Zonder officials, geen sport' is de centrale gedachte van de commissie Officials van de BOIC. Dit overlegplatform behartigt de belangen van scheidsrechters, juryleden, toernooirecteurs en commissarissen. Verder wil de commissie ook in kaart brengen wie de officials binnen de Belgische sportfederaties zijn. Badmintonscheidsrechter Sven Serré is voorzitter van de commissie, die verder wordt aangevuld door (gewezen) scheidsrechters uit diverse sporttakken.

[Lees meer](#)

KBVB 'REFEREE AMBASSADOR'

Met een campagne gericht op lokale voetbalclubs riep de KBVB de 'Referee Ambassador' in het leven. Deze ambassadeurs staan in voor het creëren van een positief klimaat ten aanzien van de scheidsrechters binnen de eigen voetbalclub. Ze zijn onder meer verantwoordelijk voor de rekrutering van scheidsrechters bij jeugdspelers, de detectie en het beter begeleiden van jonge scheidsrechters en het creëren van een positief klimaat voor scheidsrechters.

[Lees meer](#)

VOLLEYBAL PROTOCOL

Volleybal Vlaanderen heeft reeds enkele jaren 'Richtlijnen voor clubs i.v.m. onthaal en begeleiding van de scheidsrechter(s)' opgesteld. Dit is een alomvattend document waarin de thuisclub wordt gevraagd een goede gastheer te zijn voor de official(s). Dit zowel voor, tijdens als na de wedstrijd.

Zo wordt gevraagd een begeleider aan te stellen die de scheidsrechter begeleidt naar de kleedkamer en klaar staat bij vragen of problemen voor de wedstrijd. Tijdens de wedstrijd moet er een terreinafgevaardigde zijn ter ondersteuning van de official. En ook na de wedstrijd wordt de begeleider verwacht de scheidsrechter praktisch te gidsen.

[Lees meer](#)

KBLVB 'MAAND VAN DE ARBITRAGE'

In november 2014 organiseerde de KBLVB een 'Maand van de Arbitrage'. Het eerste thema 'Sportsmanship' was gericht op de verbetering van het klimaat ten aanzien van scheidsrechters (respect, solidariteit en fair play). In de tweede week werd de reglementenkennis bij spelers en bestuursleden getest en aangescherpt via een online quiz. De derde week focuste zich op de werving van scheidsrechters en de vierde week rond het creëren van een platform rond arbitrage in samenwerking met de VSF.

[Lees meer](#)

VSF 'WEEK VAN DE OFFICIAL'

De Week van de Official wordt sinds 2015 jaarlijks georganiseerd door de Vlaamse Sportfederatie (VSF). Elk jaar is het de bedoeling alle officials in de bloemetjes te zetten enerzijds en anderzijds om hen opleidingen en vormingen aan te bieden. In 2021 zal de Week van de Official doorgaan van 1 tot 10 oktober. Hierbij zal ICES voor het eerst nauw inhoudelijk samenwerken met VSF omtrent de Week van de Official. Je kan de acties rond de 'Week van de official' [website](#) of [Facebookpagina](#).

[Lees meer](#)

Organisaties

FLUITJE VAN EEN CENT

Fluitje van een Cent is een website voor scheidsrechters uit het Belgische voetbal.

<http://www.fluitjevaneencent.be/Beginners/index.html>

Meer lezen

TACKLING ABUSE OF OFFICIALS: ATTITUDES AND COMMUNICATION SKILLS OF EXPERIENCED FOOTBALL REFEREES.

Peter Simmons - [Lees meer](#)

COPING UNDER PRESSURE: COGNITIVE STRATEGIES FOR MAINTAINING CONFIDENCE AMONG SOCCER REFEREES.

Sandy Wolfson & Nick Neave - [Lees meer](#)

SOURCES OF STRESS, BURNOUT, AND INTENTION TO TERMINATE AMONG BASKETBALL REFEREES.

David W. Rainey - [Lees meer](#)

SLACHTOFFERSCHAP VAN AGRESSIE BIJ EN IMPACT VAN VOETBALGERELATEERD GEWELD OP VOETBALSCHIEDSRECHTERS.

Jonas Visschers - [Lees meer](#)